នេះនែ!

សកម្មភាពក្លឹបបរិស្ថាន

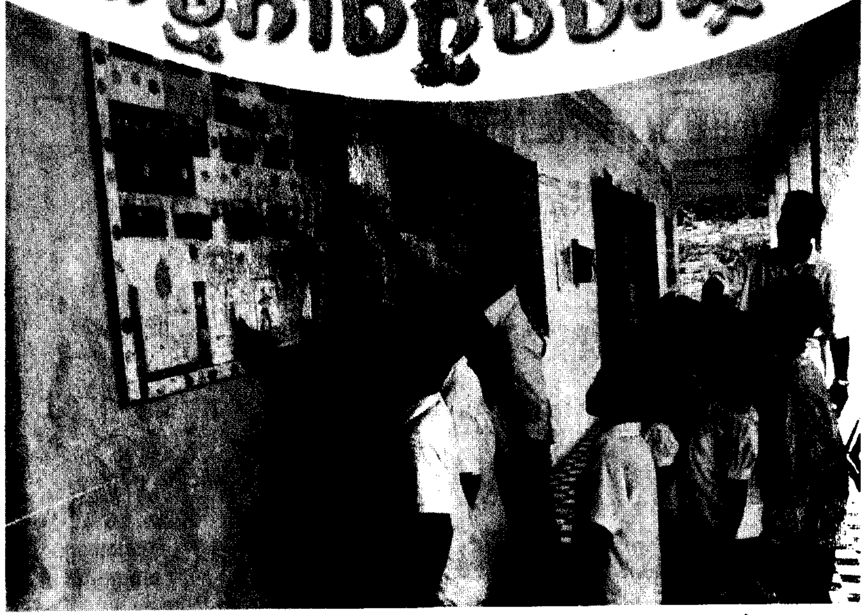

សកម្មភាពសិស្សអានពតិមាននៅលើក្ដារប្រកាស សាលាបឋមសិក្សាព្រៃវិជួល

សកម្មភាពសិស្សរើសសំរាម នៅ អនុវិទ្យាល័យ ភ្នំស្រួច

សកម្មភាពគ្រូសំរបសំរួលក្លឹបបរិស្ថាន ពិនិត្យមើលជីវៈចំរុះក្នុងព្រៃ

Mlup Baitong PO Box 2510. Phnom Penh 3. Cambodia.
Tel/Fax: ++855-23-214-409. Mobile: ++855-12-909-502. e-mail: mlup@online.com.kh

En 3

បរិស្ថានខ្ញុំ

ព្រឹត្តិបត្រ

ចេញផ្សាយប្រចាំ ត្រីមាស (លេខ១០) ឆ្នាំទី៣ ខែកក្កដា_កញ្ញា ឆ្នាំ២០០៣

ជីវៈចំរុះ

គំនូរសិស្ស សន [illegible] សាលាបឋមសិក្សាព្រៃវិជួល

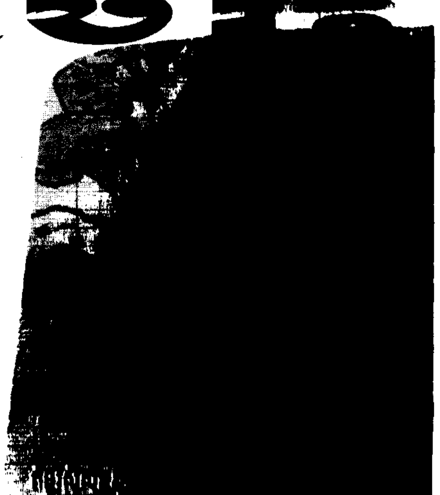

អារម្ភកថា

ជម្រាប! ប្អូនៗកុមារា-កុមារីជាទីស្នេហា! តើព្រឹត្តិបត្រ **បរិស្ថានខ្ញុំ**លេខ១០ **នេះមានអ្វីមកបង្ហាញប្អូនៗ?**

បរិស្ថានខ្ញុំ សូមនាំប្អូនៗឱ្យស្គាល់ពី **ជីវៈចំរុះ** ដែលមាននៅក្នុងព្រឹត្តិបត្រ ដោយមានការចូលរួមចំណែកពីប្អូនៗ តាមរយៈការសរសេរជាសំនួរ កំណាព្យ រូបភាព ។

ដូចនេះសូមប្អូនយកចិត្តទុកដាក់តាមដានព្រឹត្តិបត្រដោយសប្បាយរីករាយ ។

លេខក្រោយបរិស្ថានខ្ញុំ នឹងបង្ហាញប្អូនៗពី **ជីវិត និងបរិស្ថាន**

បរិស្ថានខ្ញុំ មានជំនឿថា ប្អូនៗនឹងសរសេរអត្ថបទខ្លី តែងកំណាព្យ សួរសំនួរ គូររូបភាពស្តីពី **ជីវិត និងបរិស្ថាន ដែលអាចផ្ញើ**តាមរយៈប្រអប់សំបុត្រ **បរិស្ថានខ្ញុំ**នៅតាមសាលាប្អូនៗ ។

សូមប្អូនៗចូលរួមថែរក្សា **ជីវៈចំរុះឱ្យមានជីវិតសំបូរបែបនៅលើដែនដី ។**

គំនូរសិស្ស ពៅ ពេជ្រឧត្តម អនុវិទ្យាល័យមហាសាំង

មាតិកា

១-អារម្ភកថា
២-អត្ថបទខ្លី
៣-ស្វែងយល់
៤-ល្បែងសិក្សា
៥-សំនួរ-ចំលើយ
៦-រឿងខ្លី
៧-ល្បងប្រាជ្ញា
៨-ទំពរ័កំណាព្យ
៩-សំនួររិះគិត

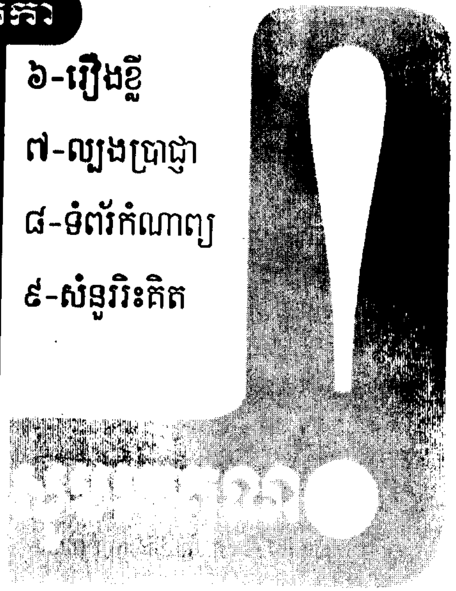

■ អត្ថបទខ្លី ■

ជីវៈចំរុះ គឺជាអ្វី?

ជីវៈចំរុះ គឺជាប្រភេទខុសគ្នាជាច្រើននៃជីវិត ដែលរស់នៅចំរុះគ្នាយ៉ាងច្រើនតាមតំបន់នានានៅលើផែនដី ។ វាមានច្រើនពួក ច្រើនប្រភេទណាស់ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាយើង ដូចជា រុក្ខជាតិមាន ២៣០០ប្រភេទ ថនិកសត្វ ២១២ប្រភេទ **លូន ២៤០ប្រភេទ បក្សី ៥៣៦** ប្រភេទ ត្រីទឹកសាប ៨៥០ប្រភេទ ត្រីទឹកប្រៃប្រហែល ៤៣៥ **ប្រភេទ និងថនិកសត្វសមុទ្រ**មួយចំនួនទៀត ដូចជា ជ្រូកទឹក ត្រីដូហ្វាំង (តាមឯក**សារណែនាំ**សំរាប់អ្នកអប់រំបរិស្ថាន) ។

ប៉ុន្តែ**គួរឱ្យសោក**ស្តាយណាស់សព្វថ្ងៃនេះ ជីវៈចំរុះត្រូវទទួលការគំរាម**កំហែង**យ៉ាងខ្លាំងក្លា**ពីមួយ**ថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃដោយសារតែមនុស្សមិនបានយល់ពីតួនា**ទី និង**សារសំខាន់រប**ស់ជីវៈ**ចំរុះដែលជាមូលហេតុនាំឱ្យមានគ្រោះធម្មជាតិដូចជា **ទឹកជំនន់** គ្រោះរាំងស្ងួត **អាកាស**ធាតុក្តៅខ្លាំងខុសពីធម្មតា និងគ្រោះធម្មជាតិផ្សេង**ៗ**[illegible] ។

ដូចនេះដើម្បីកាត់បន្ថយគ្រោះធម្មជាតិទាំងនោះបាន យើងម្នាក់ៗ**ត្រូវ**[illegible] ចំណែកបង្កើនថែរក្សាការពារជីវៈចំរុះដែលនៅសល់ទាំងនោះឱ្យស្ថិតនៅគង់វង្សយូរអង្វែង មិនត្រូវបំផ្លិចបំផ្លាញវាតទៅទៀតឡើយ ទើបជីវិតយើងរស់នៅបានសុខសាន្ត ។

គំនូរសិស្ស ស៊ុំ ហឿន សាលាបឋមសិក្សា បន្ទាប់

ជីវៈចំរុះក្នុងបឹង

ស្វែងយល់ ?

យើងបានដឹងហើយអំពីជីវៈចំរុះដែលមាននៅលើភពផែនដីរបស់យើង ។ នាទីស្វែងយល់សូមនាំប្អូនៗឱ្យស្គាល់ជីវៈចំរុះនៅក្នុងបឹងធម្មជាតិមួយដែលធ្លាប់បានជួបនៅក្នុងស្រុកភូមិរបស់ប្អូនៗ ។ **បឹងធម្មជាតិមានជីវៈចំរុះជាច្រើនដូចជា** រុក្ខជាតិទឹក (មាន ព្រលិត ត្រកួន ឈូក កក់ **[illegible]** ស្លែ ...) និង សត្វ (មាន ត្រីគ្រប់ប្រភេទ កង្កែប **ក្តាម [illegible] ...)** ។

ជីវៈចំរុះទាំងនេះមានទំនាក់ទំនង**គ្នាទៅវិញទៅមក ដូចជា រុក្ខជាតិជាចំណី**អាហារ ជាទីជំរក និងជាក**ន្លែងបន្តពូជដល់សត្វ រីឯសត្វបានផ្តល់សំណាល់ជាជីជាតិ**ឱ្យរុក្ខជាតិដុះលូតលាស់ល្អជា**ប្រចាំ ។**

ដូច្នេះសូមប្អូនៗចូលរួមថែរក្សាជីវៈចំរុះឱ្យបានស្ថិតស្ថេរទុកជាប្រយោជន៍យូរអង្វែង ។

គំនូររបស់ប្អូន កោត វាសនា សិស្សសាលាបឋមសិក្សាភ្នំពេជ្រនិល

គំនូររបស់ប្អូន លី វិច្ឆ័យ សិស្សសាលាបឋមសិក្សា២ធ្នូ

ល្បែងសិក្សា

១-ការេតូច-ការេធំ

ក្នុងរូបខាងក្រោមនេះ តើមានការេទាំងអស់ចំនួនប៉ុន្មាន?

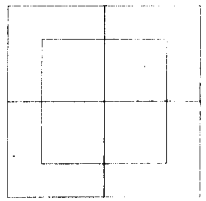

គំនូររបស់ប្អូន អោន សំអាត រៀនសាលាបឋមសិក្សាបន្ទាប់

២-ពិនិត្យរូបខាងក្រោមនេះ

ក-រូបពងក្រពើប៉ុន្មាន?

-រង្វង់ប៉ុន្មាន?

-កន្លះរង្វង់ប៉ុន្មាន?

-ត្រីកោណប៉ុន្មាន?

-បន្ទាត់ដេកប៉ុន្មាន?

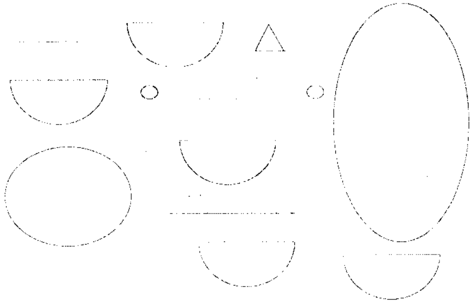

ខ -ចូរប្អូនយករូបទាំងនេះមកផ្គុំ បង្កើតឱ្យបានជារូបផ្ទាំងមួយ

គំនូររបស់ប្អូន ខាន់ ផន
សិស្សសាលាបឋមសិក្សាជាំសង្កែ

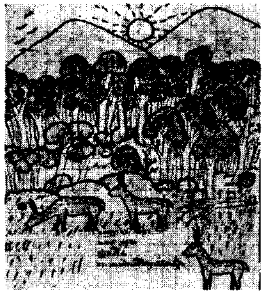

គំនូររបស់ប្អូន ជៃ ចន្ទា
សិស្សសាលាបឋមសិក្សាជាំសង្កែ

គំនូររបស់ប្អូន មាស វិបុល
សិស្សសាលាបឋមសិក្សាជាំសង្កែ

សំនួរ

សំនួរ: ប្អូនឈ្មោះ ឃឿន សុភ៉ា រៀនថ្នាក់ទី៥ សាលាបឋមសិក្សា២ធ្នូ បានសួរថា: ដូចម្តេចដែលហៅថាជីវៈចំរុះ?

ចំលើយ: ដែលហៅថាជីវៈចំរុះ គឺជាប្រភេទខុសគ្នាជាច្រើននៃជីវិត ដែលរស់នៅចំរុះគ្នាយ៉ាងច្រើនតាមតំបន់នានានៅលើផែនដី ។

សំនួរ: ប្អូនប្រុសឈ្មោះ ប្រាក់ រ៉ាន់ រៀនថ្នាក់ទី៥ សាលាបឋមសិក្សាព្រៃក្អែង បានសួរថា: តើជីវៈចំរុះផ្តល់ផលប្រយោជន៍អ្វីខ្លះដល់មនុស្ស និង សត្វ?

ចំលើយ: ជីវៈចំរុះផ្តល់ឱ្យយើងទាំងអស់គ្នានូវអ្វីៗគ្រប់បែបយ៉ាង ដូចជា អាហារយើងបរិភោគ និងធនធានធម្មជាតិផ្សេងទៀត ជាពិសេស ជួយឱ្យបរិស្ថានមានលំនឹងសំរាប់មនុស្ស សត្វរស់នៅប្រកបដោយសេចក្តីសុខ ។

សំនួរ: ប្អូនប្រុសឈ្មោះ ម៉ែន វី និង ប្អូនស្រីឈ្មោះ ប៉ុល ស៊ីវន រៀន ថ្នាក់ទី៦ សាលាបឋមសិក្សាដំណាក់ត្រាចបានសួរថា: តើជីវៈចំរុះមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងអ្វីខ្លះ?

ចំលើយ: ជីវៈចំរុះមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងអ្វីដែលមានជីវិត និងគ្មានជីវិត ដូចជាសត្វគ្រប់ប្រភេទ រុក្ខជាតិគ្រប់ប្រភេទ ទឹក ដី ខ្យល់ និងពន្លឺព្រះអាទិត្យដោយការវិវត្តន៍របស់វា គឺដើម្បីធ្វើឱ្យជីវៈចំរុះមានការរីកចំរើន និងសំបូរបែប តាមរយៈធ្វើការបន្តពូជ និងការរីកលូតលាស់ ។

គំនូររបស់ប្អូន ស៊ីន ខ្នា រៀនសាលាបឋមសិក្សាបន្ទាប់

ចម្លើយ

សំនួរ: ប្អូនស្រីឈ្មោះ កង ភារម្យ រៀនថ្នាក់ទី៦ សាលាបឋមសិក្សាដំណាក់ត្រាចបានសួរថា: តើជីវៈចំរុះធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សុខភាពដែរឬទេ?

ចំលើយ: ជីវៈចំរុះមិនបានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សុខភាពទេ គឺវាជួយផ្តល់ដល់សុខភាពដូចជា ឱសថសំរាប់ព្យាបាលជំងឺ និងរុក្ខជាតិពណ៌បៃតងសំរាប់មនុស្សបរិភោគ **ដើម្បីឱ្យមានសុខភាពល្អ** ។

សំនួរ: ប្អូនឈ្មោះ អោម **សុខា រៀនថ្នាក់ទី៦** សាលាបឋមសិក្សាដំណាក់ត្រាចបានសួរថា: តើជីវៈចំរុះ**ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់បរិស្ថាន**ដែរឬទេ?

ចំលើយ: **វាមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់បរិស្ថានទេ គឺមានតែជួយឱ្យបរិស្ថានមានលំនឹង មិនប្រែប្រួលអាកាសធាតុ មិនមានគ្រោះធម្មជាតិ** ជាពិសេសជួយឱ្យធម្មជាតិមានភាពស្រស់បំព្រង ។

សំនួរ: ប្អូនប្រុសឈ្មោះ គង់ បូរ៉ា រៀនថ្នាក់ទី៦ សាលាបឋមសិក្សា២ធ្នូ បានសួរថា: ដើម្បីឱ្យជីវៈចំរុះមានលំនឹងនៅក្នុងបរិស្ថាន តើយើងត្រូវធ្វើដូចម្តេច?

ចំលើយ: យើងទាំងអស់គ្នាគួរជួយថែរក្សា ការពារ និងបង្កើនដោយធ្វើយ៉ាងណាឱ្យជីវៈចំរុះមានភាពសំបូរបែប តាមរយៈទង្វើរបស់យើងទាំង-អស់គ្នាដូចជា មិនកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ មិនបំពុលទឹក ហើយអប់រំដល់មិត្តភក្តិឱ្យចេះស្រលាញ់ធម្មជាតិ ពោលគឺយើងរួបរួមគ្នាដាំកូនឈើឡើងវិញ ។

គំនូររបស់ប្អូន កាន់ ចិន្តា អនុវិទ្យាល័យមហាសាំង

រឿងខ្លី

សារៈសំខាន់នៃជីវៈចំរុះ

ក្រោយពីត្រលប់មកពីទស្សនកិច្ចសិក្សានៅតំបន់ទេសចរណ៍ធម្មជាតិទឹកច្រាក តារាបានសួរទៅវិចិត្រថា

តារា: វិចិត្រខ្ញុំឆ្ងល់ណាស់នៅក្នុងសហគមន៍របស់យើង ហេតុអ្វីក៏គ្មានរុក្ខជាតិធំៗ ដូចព្រៃនៅចំបក់អញ្ចឹង?

វចិត្រ: នៅក្បែរភូមិយើងពីមុនក៏មានដើមឈើធំៗដូចនៅចំបក់ដែរ ប៉ុន្តែត្រូវវង់ការបំផ្លាញគ្មានសល់ ។ ខ្ញុំធ្លាប់បានលឺពុកនិយាយថានៅជុំវិញផ្ទះយើងពីមុនសំបូរព្រៃឈើដែលប្រកបដោយជីវៈចំរុះយ៉ាងស្គុកស្គម្ភ ហើយមានប្រយោជន៍ដល់មនុស្ស សត្វដូចជា ផ្តល់ជាអាហារ ជាជំរកដល់មនុស្ស សត្វ មច្ឆា ជាឱសថ ផ្តល់ជាជីជាតិដល់ដី ពោរពេញទៅដោយខ្យល់ត្រជាក់បរិសុទ្ធ ផ្តល់សោភ័ណភាពធម្មជាតិសំរាប់កំសាន្ត ជួយដល់ដំណើរលំអងនៃរុក្ខជាតិ ការប្រឆាំងនឹងសត្វចង្រៃ ផ្តល់អនុផលព្រៃឈើជាពិសេសជួយឱ្យបរិស្ថានមានលំនឹងទៀតផង ។

គំនូររបស់ប្អូន ញិប លីណា
សិស្សសាលាបឋមសិក្សាព្រៃវេុល

តារា: ខ្ញុំយល់ហើយវិចិត្រ ដូចនេះយើងត្រូវនាំគ្នាការពារជីវៈចំរុះដែលនៅសល់ និងពង្រីកបន្ថែមទៀតដើម្បីជីវៈចំរុះមានការកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់រហូតសំបូរទៅថ្ងៃអនាគត ។

វចិត្រ: ល្អណាស់សំលាញ់!-ខ្ញុំក៏មានគំនិតដូចសំលាញ់ដែរ ។

ល្បងប្រាជ្ញា

ចំលើយល្បងប្រាជ្ញាព្រឹត្តិបត្របរិស្ថានខ្ញុំលេខ៩: ១_មនុស្ស ២_មនុស្សស្អោះឆឹកមាត់ ៣_ម្រាមដៃ

១_ឈ្មោះលើមេឃ

ខ្លួនលើដី សក់នៅព្រៃ

អាចមិលើចុងត្នោត

ជាអ្វី?

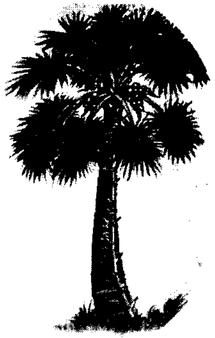

២_ដើមជុះក្បែរផ្លូវ

អ្នកផងដើរទៅ កាត់ថ្លៃ

ខ្លួនឯង ជាដើមអ្វី?

៣_តារា ពានរ

បើបេះរកឃើញឈ្មោះ

ទាំង៣ តើជាអ្វី?

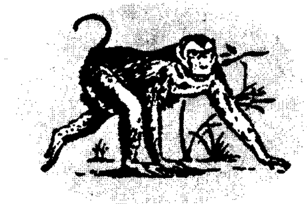

ធំពីរកំណាព្យ

ទំនាក់ទំនងនៃជីវៈចំរុះ

ឈើខ្ពស់ល្អស្វារ្យ មែកសាខាគីជាម្លប់
មិនថាថ្ងៃឬយប់ សព្វសត្វឈប់គ្រប់កាយា ។
សត្វតូចនិងសត្វធំ មកជួបជុំគ្រប់អាត្មា
ប្រើសល្អសមាន់ ទា ស្វា ពឹងរុក្ខាអាស្រ័យនៅ ។
ស្លឹកផ្លែជាអាហារ ឆ្ងាញ់អស្ចារ្យសត្វស៊ីទៅ
មិនយូរជុះមកក្រៅ អាចម៍នោះទៅជាជីល្អ ។
រុក្ខជាតិតូចនិងធំ ពឹងសត្វនាំគ្រាប់បន្ត
ពង្រាយដុះបវរ ឈើស្រស់ល្អកើតជាព្រៃ ។
ឈើតូចពឹងឈើធំ ស្បូវស្មៅផ្ដុំដុះពេញដី
រស់ក្រោមដើមឈើលៃ ធ្វើឱ្យដីមានជីពិត ។
ជីវិតទោះតូចធំ បានសុខដុមព្រោះអ្នកជិត
រស់រួមប្រៀបបានមិត្ត ទើបជីវិតនៅគង់វង្ស ។

(បទព្រហ្មគីតិ)

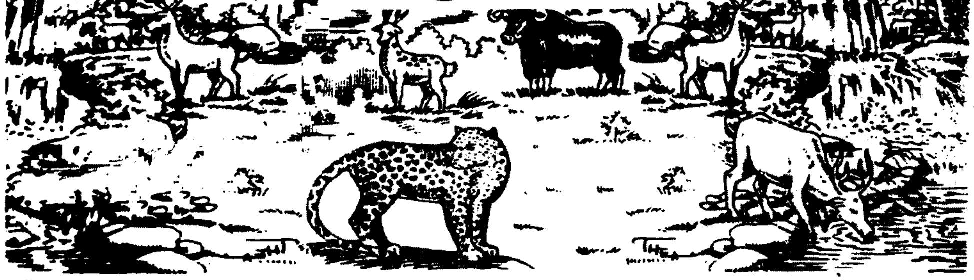

សំនួរ រិះគិត

១- ចូរប្អូនៗគូស ✓ ក្នុងប្រអប់ដែលប្អូនៗយល់ថាជាផ្នែកនៃជីវៈ[illegible]?

☐ដើមត្នោត ☐សត្វស្វា[illegible] ☐ព្រលិត ☐កៅអី ☐[illegible] ☐សត្វ

២- ចូរប្អូនៗសរសេរឈ្មោះជីវៈ[illegible]តាមប្រភេទនីមួយៗឱ្យបានយ៉ាងតិចបំផុតចំនួន៣?

-ប្រភេទថនិកសត្វ: ....
-ប្រភេទបក្សី: ....
-ប្រភេទល្មូន: ....
-ប្រភេទមច្ឆា: ....
-ប្រភេទរុក្ខជាតិ: ....

គំនូរសិស្ស ណាន គឹមហេង
សាលាបឋមសិក្សាពង្រ

៣- ចូរប្អូនៗសរសេរពាក្យ ត្រូវ ឬ ខុស ក្នុង ☐ ខាងក្រោម:

តើជីវៈចំរុះមាន[illegible]អ្វីខ្លះ?

☐ ជា[illegible]ជំរក ☐ គ្រោះធម្មជាតិ ទឹកជំនន់ រាំងស្ងួត

☐ [illegible]មានលំនឹង

៤- ដើម្បី[illegible]រស់នៅរបស់មនុស្ស សត្វនិងជួយការពារបរិស្ថានឱ្យមាន

លំនឹង [illegible]ធ្វើដូចម្ដេច?

....

....។